

НЕОБХІДНІСТЬ І НАПРЯМИ СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Новак У.П., ст. викл., **Мандрик В.О.**, доц.

Національний лісотехнічний університет України (м. Львів, Україна)

Загострення екологічної кризи в Україні вносить певні корективи в інвестиційну політику. Виникла потреба в інвестуванні спеціальних ресурсозберігаючих і природоохоронних програм і проєктів, які забезпечать покращення екологічної ситуації, проведення переоцінки інвестиційних проєктів у частині їх впливу на екологічну ситуацію, здійснення перерозподілу інвестицій, які спрямовуються на розроблення і реалізацію цих проєктів, враховуючи включення в їх зміст спеціальних розділів з охорони навколишнього природного середовища. Пріоритетного значення почали набувати інвестиційні проєкти і програми, які забезпечують отримання екологічно чистої продукції, формують виробничі цикли, пов'язані з екологізацією виробництва.

Враховуючи гостроту і кризовий характер еколого-економічних явищ, які спостерігаються і в Україні, і за кордоном, залучення екологічних інвестицій у вітчизняну економіку може сприяти переорієнтуванню її на екологічно сталий розвиток. За результатами досліджень вчених [2], людська цивілізація може розраховувати на сталий розвиток тільки тоді, якщо зуміє збільшити продуктивність використання природних ресурсів хоча би у чотири рази (у два рази скоротивши обсяги споживання природних ресурсів з одночасним подвійним підвищенням віддачі від їх використання).

Протягом двох останніх десятиліть великі кошти інвестувались у нерухомість, видобуток викопних видів палива, розширення виробництва, проте порівняно мало коштів було витрачено на підвищення енергоефективності, розвиток сталого сільського господарства, захист екосистем і біорізноманіття, нові ресурсощадні технології тощо.

Як запевняють зарубіжні експерти у своїй доповіді [1], сценарій “зелених” інвестицій забезпечить протягом 5-10 років вищі річні темпи зростання, ніж інвестиції у звичний розвиток. І цей економічне зростання не матиме негативних наслідків для навколишнього природного середовища: очікується, що відношення викидів до біологічної ємності, що становить сьогодні 1,5, знизиться до 2050 р. до 1,2, значно наблизившись до 1 – рівню, відповідному сталому розвитку, водночас у сценарії звичного розвитку він може перевищити 2.

Крім цього, у цій доповіді стверджується, що перехід до екологобезпечної економіки може ініціювати інвестування лише 2% світового ВВП (приблизно 1,3 млрд. дол. при нинішньому світовому ВВП) у такі сектори економіки, як сільське господарство, житлово-комунальне

господарство, енергетика, рибальство, лісове господарство, промисловість, туризм, транспорт, утилізація та переробка відходів і управління водними ресурсами. Однак ці інвестиції мають бути підтримані реформуванням національної і міжнародної політики.

З метою стимулювання екологізації вітчизняної інвестиційної політики, на наш погляд, потрібно:

- удосконалити природоохоронне та інвестиційне законодавство;
- трансформувати податкову, кредитну і цінову політики, які б більшою мірою враховували екологічний чинник;
- впроваджувати системи екологічного менеджменту і екологічного аудиту;
- формувати ринок робіт і послуг екологічного характеру, розвивати екологічне підприємництво;
- переходити на систему міжнародних стандартів технологічних процесів і продукції.

Екологізацію інвестиційної політики варто вважати не тільки доцільною, але й вкрай потрібною. Вона повинна забезпечити перехід України до екологічнобезпечної економіки відповідно до концепції сталого розвитку. Екологізація інвестиційної політики можлива тільки за розуміння її ролі як стратегічного пріоритету розвитку національної економіки органами законодавчої і виконавчої влади всіх рівнів, підприємствами та громадськими організаціями.

1. Навстречу “зеленой” экономике: пути к устойчивому развитию и искоренению бедности: обобщающий доклад для представителей властных структур. – ЮНЕП, 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unep.org/greenecconomy

2. Прокопенко О.В. Екологізація інноваційної діяльності: Мотиваційний підхід: [монографія] / Прокопенко О.В. – Суми: ВТД “Университетская книга”, 2008. – 392 с.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам’яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 1. – С. 207-209.